

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.659.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14253 Pani Posłanki Krystyny Sibińskiej wraz z grupą posłów, w sprawie wprowadzenia systemowego standardu tzw. „złotej godziny” w procedurach dotyczących przemocy domowej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest jednym z priorytetów obecnego rządu. Sposób realizacji tego zadania zależy od uregulowań prawnych inicjowanych przez resorty zaangażowane w obszar przeciwdziałania przemocy domowej, ale przede wszystkim od działań podejmowanych w najbliższym środowisku osób i rodzin zagrożonych przemocą domową lub doznających jej.

Do 30 czerwca 2024 r. Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odpowiadało za koordynację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 834) od 1 lipca 2024 r. zadania te realizuje się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

W 2023 r. z inicjatywy Kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dokonano radykalnych zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Ich celem była poprawa efektywności mechanizmów służących wsparciu osób, które są zagrożone przemocą domową i tych, które jej doznały.

Wprowadzone przepisy zawierają rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo i ochronę osób zagrożonych i doznających przemocy domowej. Zmiany poprawiają funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, na szczeblu centralnym oraz samorządowym. Najważniejsze z wprowadzonych tymi przepisami rozwiązań dotyczyły:

- zmiany terminologii, w tym nazwy ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, na „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”;
- rozszerzenia definicji przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc;
- uregulowania kwestii dotyczących dzieci będących świadkami przemocy domowej, które obecnie są traktowane jako osoby doznające przemocy domowej;
- utworzenia w gminach grup diagnostyczno-pomocowych, składających się z pracownika socjalnego i policjanta, którzy pracują odpowiednio z osobą doznającą przemocy domowej i z osobą tę przemoc stosującą;
- wprowadzenia do przepisów ustawy programów psychologiczno-terapeutycznych, dzięki którym, obok uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, osoba stosująca przemoc może powrócić do prawidłowych relacji w środowisku domowym;
- wprowadzeniu do przepisów ustawy o broni i amunicji, pozbawienia broni palnej osoby stosującej przemoc domową, w przypadku wszczęcia wobec niej procedury „Niebieskie Karty”,

- wprowadzenia sankcji dla osób stosujących przemoc domową, które uporczywie uchylają się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.

W przepisach ustawy dokonano również radykalnych zmian dotyczących stosowania procedury „Niebieskie Karty”. Rozszerzono grupę przedstawicieli służb i instytucji, którzy mogą wszczynać procedurę i podejmować dalsze działania interwencyjne i pomocowe wobec rodzin zagrożonych przemocą domową lub doznających jej.

Wprowadzono również mechanizm monitorowania rodziny, w której doszło do przemocy przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, co ma na celu umożliwienie czuwania grupy diagnostyczno-pomocowej zarówno nad osobą doznającą przemocy domowej, jak i osobą tę przemoc stosującą oraz podejmowanie w razie potrzeby dalszych działań, które nie muszą być realizowane w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, a mogą stanowić np. wsparcie psychologiczne, terapeutyczne czy inne wzmacniające relacje wolne od przemocy domowej.

Konsekwencją zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej było wydanie do niej ośmiu aktów wykonawczych, w tym rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870), zawierających szczegółowe regulacje, dotyczące m.in. terminów działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W porównaniu z poprzednio obowiązującym rozporządzeniem terminy wszczęcia procedury, przekazania formularza „Niebieska Karty – A” do grupy diagnostyczno-pomocowej i zwołania jej pierwszego posiedzenia w indywidualnej sprawie zostały skrócone, tak aby działania były podejmowane bez zbędnej zwłoki, a nade wszystko - aby były skuteczne.

Zgłoszone przez Panią Posłankę postulaty dotyczące działań w tzw. „złotej godzinie” z merytorycznego punktu widzenia wydają się być słuszne. Niemniej, jak wspomniano wyżej, Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od połowy 2024 r. nie odpowiada za koordynację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, nie może więc kategorycznie wypowiedzieć się na temat planów i zmian dotyczących obowiązującego w tym obszarze prawodawstwa.

Co do funkcjonowania ośrodków interwencji kryzysowej, to zgodnie z art. 19 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302) ich prowadzenie jest zadaniem własnym powiatu. Wdaje się, że taka konstrukcja przepisu jest optymalna, bowiem samorządy powiatowe, w zależności od potrzeb występujących na danym terenie, mogą dowolnie kreować i organizować pomoc w omawianym zakresie. Zdaniem Kierownictwa MRPiPS o ile nie w każdym powiecie musi zostać stworzona odrębna placówka, to każdy powiat w sytuacji kryzysowej ma obowiązek zorganizować miejsca schronienia i profesjonalnego wsparcia dla mieszkańców z jego terenu.

Zauważyć przy tym należy, że osoby doznające przemocy domowej są jedną z grup potrzebującą wsparcia i pomocy udzielanej przez ośrodki interwencji kryzysowej, które świadczą usługi również w innych sytuacjach kryzysowych, takich jak wypadek, utrata bliskiej osoby, rozwód, czy też inne zdarzenia losowe.

W aktualnie obowiązującym prawodawstwie nie określono ram dla choćby podstawowych standardów usług świadczonych przez ośrodki interwencji kryzysowej, ani też kwalifikacji osób zatrudnionych w tych placówkach.

Dlatego też w prowadzonych w Ministerstwie pracach dotyczących reformy systemu pomocy społecznej planuje się opracowanie standardów podstawowych usług świadczonych przez ośrodki interwencji kryzysowej, tak aby udzielana przez nie pomoc była na wysokim merytorycznym poziomie i zapewniała bezpieczeństwo osobom znajdującym się w różnych sytuacjach kryzysowych.

Placówkami, których działalność koncentruje się na zapewnieniu pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej są specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, których funkcjonowanie regulują przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także inne ośrodki wsparcia. Ich funkcjonowanie nadzorowane jest obecnie, za pośrednictwem wojewodów, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Małgorzata Baranowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/